

รอยอดีตที่วัดเกต

Images of the Past

People in Wat Gate community are having an active movement to dispute against the recent Chiang Mai city plan, which categorizes their living area as a red zone, a commercial enriched area. They request to change their local to become cultural reservation zone. Many was wondering why people in this area highly cherish their heritage.

Ms.Warawimol Chairat, the movement leader and a 100% Wat Gate community local, told us about her place one easy morning while the struggle is going on intensely.

Ban Wat Gate or Ban Ta Wat Gate is located on the Ping's bank. It has been one the city's major business area of Chinese and Western people since the old days. It was the most prosperous area during the period of river commerce. Moreover the area was shared with the

เห็นคนย่านวัดเกตเคลื่อนไหวกันคึกคัก คัดค้านผังเมืองรวมเมืองเชียงใหม่ที่กำหนดให้ พื้นที่ของพวกเขาเป็นพื้นที่สีแดงเพื่อการพาณิชย์-กรรม เรียกร้องให้เปลี่ยนแปลงเป็นพื้นที่เพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ให้สงสัยว่าเพราะอะไรคนที่นี้จึงหวงแหนพื้นที่ของพวกเขาหนักหนา

วรวิมล ชัยรัตน์ ลูกหลานคนวัดเกต แท้ๆ แก่นนำในการเคลื่อนไหวทั้งปวง เป็นคนเล่าให้ฟังในเช้าวันสบายๆ ที่การคัดค้านยังคงดำเนินไปอย่างต่อเนื่องหนักหน่วง

บ้านวัดเกตหรือบ้านต้าวัดเกตในอดีต อยู่บ้านฝั่งแม่น้ำปิง เป็นย่านค้าขายของชาวจีนและฝรั่งมั่งคั่งแต่ครั้งเก่า นับเป็นย่านรุ่งเรืองสูงสุดในยุคสุดท้ายของการค้าทางน้ำ นอกจากชาวจีนแล้วยังมีชุมชนชาวซิกข์ อิสลาม ชาวมุสลิม ที่ผสมผสานกันมาแต่ครั้งก่อน ย่านนี้เป็นที่ตั้งของบริษัท

บริติชบอร์เนียวของชาวอังกฤษ จึงอพยพไปด้วยความหลากหลายทั้งสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรมที่ยังหลงเหลือมาจนถึงปัจจุบัน

คุณวรวิมลเล่าว่า การก่อสร้างเรือนของคนวัดเกตเริ่มขึ้นจริงจึงช่วงหลัง พ.ศ.2339 หรือหลังการสถาปนาเมืองเชียงใหม่ ก่อนหน้า ที่รถไฟจะมาถึงเชียงใหม่ ที่นี้เป็นท่าหน้าสำคัญของการเดินทางทางเรือ ย่านวัดเกตจึงมีความสำคัญขึ้นเรื่อยๆ ตามการเจริญทางเศรษฐกิจยุคนั้น

ส่วนวัดเกตกุฎารามที่เป็นศูนย์กลางนั้นมีอายุใกล้ 600 ปีแล้ว ภายในงดงามด้วยวิหารทรงล้านนา หลังคาวิหารทำซ้อนกัน 4 ชั้น หากรวมถึงหลังคาที่คลุมมาถึงบันไดก็เป็น 5 ชั้น เรียกวิหารลักษณะนี้ว่า "วิหารชด" ซึ่งหาได้ยากแล้วใน

Sikh, Muslim, and Ka Mu people as it was where the British Borneo Company located. Variety of ethnicities could be found today through different architectures and culture in the local area.

She said, people in Wat Gate community began to build houses after 1496 or the period of Chiang Mai's establishment. Before the train was built to Chiang Mai, Wat Gate area was the important port serving boat traveling. The place increased its importance due to economic

flourishing in Chiang Mai.

The centre of the community is Wat Gate Khar Rham which was found almost 600 years ago. In the temple stood a unique Lanna style vihara called "Vihara Sod" that has four overlapping roofs excluding another one that cover the whole building, from the roof to the steps, that is rare to find nowadays. The interior of the vihara is adorned with traditional mural painting, which is gilt and vermillioned. There are a lot of valuables

functioned in the vihara, such as a pulpit and an ancient perfect seven-branches candlelabrum. Moreover, there is an inscription stone recorded in Fak Kham script, Lanna language, located in the south corner of the building. In addition, the pagoda of the temple is in round Lanna shape decorated with colored glasses.

The golden era of the area as commercial centre of the Ping river in the past can be seen through today's elegant buildings, for example,

ปัจจุบัน ภายในล้งรักปิดทองล่องชาด มีชมรมมาสน์ และลัทธิคัมภีร์ที่สมบูรณ์และสวยงาม มีศิลาจารึกเรื่องราวของวัดเกตการาม จารึกด้วยอักษรฝักขาม อยู่มุขวิหารด้านทิศใต้ เจดีย์เป็นเจดีย์ทรงกลมแบบล้านนาประดับกระจกสีต่างๆ

ร่องรอยความรุ่งเรืองในอดีตที่ยังปรากฏให้เห็นคือศูนย์กลางการค้าขายริมแม่น้ำปิงเมื่อครั้งก่อน เป็นอาคารบ้านเรือนที่งดงามโดดเด่นด้วยสถาปัตยกรรม เช่น บ้านของตระกูลเสียว-ส่วสดีพงษ์ อดีตพ่อค้าทางเรือขึ้นล่องเชียงใหม่กับกรุงเทพฯ ขายเสื้อผ้า ด้าย ครั่ง และพืชผลการเกษตร ตัวอาคารเป็นเรือนแถวแบบจีน ด้านหน้าตึกมีลายปูนปั้นเขียนสีอย่างศิลปะจีนงดงาม ช่วงกลางอาคารจัดเป็นสวนโล่งตามแบบสถาปัตยกรรมจีนดั้งเดิม ปัจจุบันเป็นร้านอาหาร The Gallery อาคารงามหลังนี้เคยได้รับรางวัลจากโครงการอนุรักษ์บ้านโบราณรุ่นที่ 1 เมื่อปี พ.ศ.2534

the house of the Leawsawatphong family, a Chinese merchant who sold clothes, thread, lac and agricultural products in Chiang Mai and Bangkok by boat. The front of the house is highly decorated with such beautiful Chinese colored stucco. In the mid of the building is an opened garden as of those of tradition of Chinese buildings. Now it becomes "The Gallery" restaurant. It is awarded from antique house reservation project in 1991.

Not far into one street, one can find a group of teak houses hiding themselves in shade of big trees. They are old offices of the Bombay Burma Trading Corporation which is now becomes a peaceful residents for foreign people.

Additionally there are also Nimmanhemim house, Khunarak house, Orapin house, Tha Chang house, Benniwass house, which was an office of the British Borneo Company, etc. located in that area. Some of those buildings are still residential place

เข้าซอยไปไม่มากจะเป็นกลุ่มเรือนไม้สักซึ่งเดิมเป็นที่ทำการของบริษัทบอมเบย์เบอร์มา ตั้งอยู่ท่ามกลางร่มไม้ใหญ่ให้บรรยากาศสงบเย็นวังเวง ปัจจุบันเป็นที่พักของชาวต่างชาติ

ยังมีบ้านนิมมานเหมินท์ บ้านคุณารักษ์ บ้านอรพินท์ บ้านท่าช้าง บ้านเบนนิวาส ที่เคยเป็นสำนักงานบริษัทบริติชอินเดียนโอปอ ฯลฯ อาคารบางหลังยังคงใช้เป็นที่อยู่อาศัย บางหลังปรับเปลี่ยนเป็นร้านค้า ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ผับ ยังมีขนมของว่างดั้งเดิมที่มีชื่อเสียงของวัดเกตอยู่อย่างข้าวเกรียบปากหม้อ สาकुไส้หมูสูตรลุงจรและขนมตาลตระกูลเข็มเพชร เป็นต้น

ปี 2542 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เข้ามาจัดประกายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ชาวบ้านเอาจริงเอาจังร่วมมืออนุรักษ์มรดกวัฒนธรรม ที่บรรพบุรุษได้สั่งสมไว้ เริ่มอนุรักษ์อาคารเก่าแก่ทั้งในวัดนอกวัด

สถานที่ที่รวบรวมหลักฐานทางประวัติศาสตร์ของชุมชนวัดเกตอยู่ที่พิพิธภัณฑ์วัดเกต ซึ่งตั้งอยู่ในวัด มีสมบัติเดิมของวัด เช่น ซอฟ้า ไบระกาซึ่งเป็นไม้แกะสลักจากโบสถ์เดิม ด้วยซามฝ่าจีบ ภาชนะต่างๆ

คุณเวรวิมลบอกว่า ชาวบ้านยึดหลักอนุรักษ์ 4 ประการคือ รักษาของเก่า บอกเล่าตำนาน สืบสานวัฒนธรรม และทำย่านวัดเกตให้อยู่เย็นเป็นสุข เพราะฉะนั้นจึงรับไม่ได้หากจะมากำหนดให้ย่านนี้เป็นย่านค้าขายแต่อย่างเดียว

“ที่ต้องอนุรักษ์เพราะว่าเราได้รับการสืบทอดกันมานาน และจะต้องส่งต่อให้ลูกหลาน สิ่งที่เขาจะหยิบยื่นให้เราวันนี้ มันไม่ใช่เรา” คุณเวรวิมลบอก และว่าการพัฒนาจะต้องระมัดระวัง

while some become shops, restaurants, souvenir shops as well as pubs. There are still famous snacks of the local such as Khaw Kriab Pak Mo, Uncle Jon's meat sago and Khemphet family's Kha Nom Tan sold in the area too.

In year 1999, Tourism Authority of Thailand (TAT) started the movement about cultural tourism and the locals were very eager to reserve their heritage. Then they began to reserve ancient buildings found in and out of the temple.

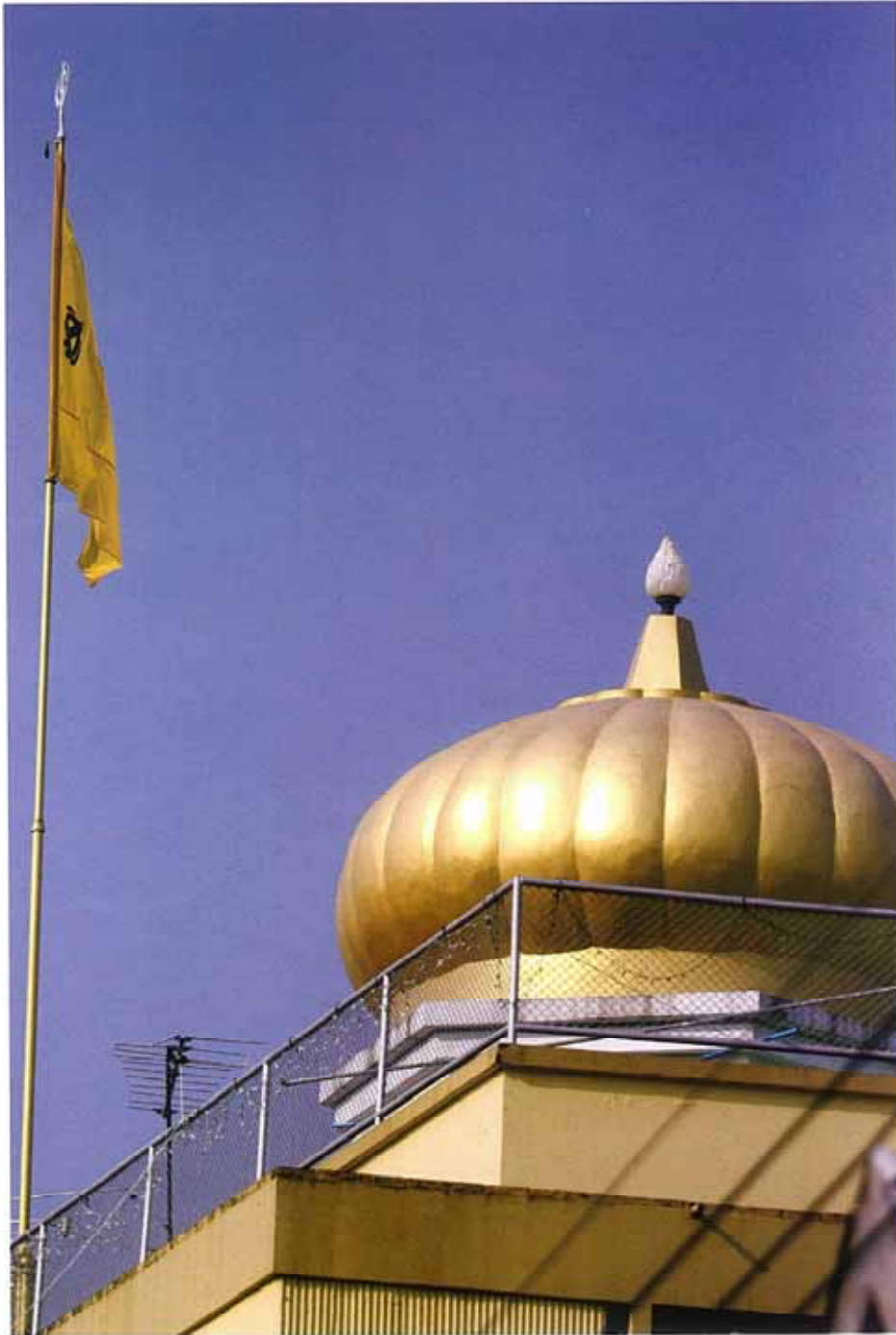
Wat Gate Khar Rham Museum is the important place where historical objects in the local area are collected and exhibited. It is located in the temple. Visitors can see valuable items in the temple such as old gable apices of the temples, potteries, crown caps and containers, in the museum.

Warawimol said the locals follow four principals including to keep antiques, to tell stories, to heritage culture and to keep Wat Gate community happy. Hence it break their hearts that the area so

rich in culture would become only a commercial zone.

“The reason why we have to reserve the area is that we are the heritor and we want to pass this on to our children. What other people is giving to us is not our way,” she explained. *“We must be careful about development. The result of our decision may not appeal today. But the long term effects are not amendable,”* she added.

“It bonds people in the community

อาจไม่เห็นผลทันตา แต่จะปรากฏผลในระยะยาว และเอากลับคืนไม่ได้

“มันเป็นความผูกพันของคนในชุมชนนี้ มันเป็นความภูมิใจที่เราได้สัมผัสมาทั้งชีวิต นี่คือนิสัยชีวิตที่อยู่เย็นเป็นสุข มีความเอื้ออาทร อยู่กันเหมือนพี่เหมือนน้อง มีการอนุรักษ์ มีการใช้ชีวิตแบบของใหม่เราก็เอา ช่องเก่าเราก็ไม่ทิ้ง ทุกวันนี้ย่านวัดเกตสามารถเดินเที่ยวได้ทุกที่ แค่เดินดูเฉยๆ ก็มีความสุขแล้ว เรามีสมบัติจากบรรพบุรุษที่ต้องอนุรักษ์มากมาย มันเป็นเรื่องของจิตใจ”

แต่มองไปริมฝั่งน้ำปิงที่ปัจจุบันเบียดแน่นไปด้วยร้านอาหาร แหล่งสำราญของคนกลางคืน คุณวรวิมลก็ยอมรับว่าเป็นภาพขัดแย้งในชุมชน และว่ามีความเข้าใจไม่ตรงกัน

“แต่สองฝ่ายอยู่ร่วมกันได้ ชาวบ้านไม่ได้ทะเลาะกัน เราต่างฝ่ายต่างเคารพในความคิดเห็นของกันและกันอยู่แล้ว แม้ทุกวันนี้มีร้านอาหารกลางคืนมากมาย แต่ที่เข้าใจหลักการในการอยู่ร่วมกันก็มี อย่าง The Riverside เขาจัดระเบียบร้านอย่างดี ทำกระจกเก็บเสียง มีที่วัดเสียง”

ย่านวัดเกตในรุ่นของวรวิมลและลูกหลาน ยังคงแสดงบทบาทไม่ต่างจากจ้าวร้อยปีก่อน คือเป็นแหล่งรวมความหลากหลายทางชนชาติ ศิลปวัฒนธรรม และกลิ่นอายอดีต

ขณะที่ร้านรวงริมน้ำแสนคึกคักยามค่ำคืนนั้น ก็ทำให้ย่านนี้ยังคงเป็นย่านการค้าสำคัญของเชียงใหม่ไม่เปลี่ยนแปลง 🏠

together. We are proud of the way we live our whole life. It is the way of peace. We live together like a big family. We reserve and, at the same time, adapt our way of living to any development comes to the area. We get new things yet keep old things intact. Now everyone can just drop in and look around, he or she can leave with joy. We have a lot of heritage from our ancestors to reserve. It is a business of our soul.”

However, looking at the river bank where pubs and restaurants jam-packed, she accepted that it is the contrast to the local image and causes disagreement among the locals.

“But both groups can live together. Locals do not have any quarrel. We admire in other people’s point of view. Though there are a lot of pubs around, many of them show cooperation, for example ‘The Riverside’, they block their sound with glass and always check their noise.”

Wat Gate community in the generation of Warawimol and her children still have variety of ethnicity, culture and scent of the past to offer, just like a hundred years ago, while at the same time, it remains the heart throbbing entertainment commercial center of Chiang Mai, all on the same river bank. 🏠